

PROEFTUIN VOOR NATUURVRIENDELIJKE LANDBOUW

WUR heeft op 26 september de Proeftuin Agro-ecologie & Technologie geopend nabij Lelystad. Hamvraag op dit proefbedrijf: hoe creëer je een natuurvriendelijke, klimaatneutrale én productieve akkerbouw?

Het nieuwe onderzoekscentrum van WUR combineert onderzoek naar gezond bodembeheer met de voordelen van gewasdiversiteit op de akkers. Het centrum wil het 'regulerend vermogen van de ecologie benutten in de landbouw', zei onderzoeker Wijnand Sukkel van de afdeling Open Teelten van Wageningen Plant Research tijdens de opening tegen belangstellende boeren en natuurorganisaties.

WUR ploegt al zo'n negen jaar niet meer diep op een deel van het proefbedrijf aan de Elandweg in de Flevopolder. In plaats daarvan experimenteren de onderzoekers met oppervlakkig ploegen en niet-kerende grondbewerking. Belangrijkste voordeel: het organische stofgehalte in de bodem is sterk toegenomen. Daarom hebben de akkerbouwers van WUR inmiddels veel minder kunstmest nodig om dezelfde opbrengsten te halen.

Tweede pijler van het onderzoekscentrum is het benutten van gewasdiversiteit. WUR werkt met mengteelt, met stroken aardappels, suikerbieten, uien, wortelen, tarwe, klaver en bloemen. Zo'n mengteelt is goed voor de

biodiversiteit, omdat er altijd voedsel is voor insecten. Als gevolg zijn er minder ziekten en plagen, want de natuurlijke vijanden van de plagen kunnen beter overleven. Bovendien lijdt de opbrengst er niet onder, tenminste, als je de juiste combinatie van gewassen naast elkaar zet. Daar richt het praktijkonderzoek zich onder meer op.

Nederlandse boeren hechten aan monocultuur. Toch leveren mengteelten meer op, stelde Niels Anten, hoogleraar Gewas- en onkruidecologie. Een literatuurstudie wees uit dat mengteelten gemiddeld 35 procent minder land vergen voor dezelfde opbrengst. Dat komt omdat de planten van elkaar profiteren bij de bemachting van nutriënten. Verder zijn er minder onkruid, ziekten en plagen.

Die voordelen kan de akkerbouwer echter niet snel verzilveren. Als op elke strook land een ander gewas staat, kan de boer niet meer uniform het land bewerken, bemesten, irrigeren, ziekten bestrijden en oogsten. Elke strook heeft zijn eigen regime nodig. Daarom zijn GPS en precisielandbouw essentiële onderdelen op een agro-ecologische akker. Zo moeten drones en robots nauwkeurig het onkruid beoordelen en schoffelen. 'We willen niet terug naar de tijd van de Aardappeleters', zei Anten, verwijzend naar het schilderij van Vincent van Gogh uit 1885. **AS**

FOTO: ALBERT SIKKEMA

▲ Onderzoeker Marleen Riemens geeft uitleg over agro-ecologische gewasbescherming

VISIE

'Veel legbatterijeieren in pasta, brood en gebak'

Steeds meer goedkope legbatterij-eieren worden vanuit Oekraïne geïmporteerd naar Europa, terwijl ze hier om dierenwelzijnsredenen niet geproduceerd mogen worden. Niet alleen ontstaat zo oneerlijke concurrentie voor Europese pluimveehouders, de Europese consument eet ook meer legbatterij-eieren dan hij beseft, vertelt pluimvee-econoom Peter van Horne van Wageningen Economic Research.

Waarom neemt de import vanuit de Oekraïne toe?

'De legbatterijeieren en producten van legbatterijeieren die in de EU worden geïmporteerd, zijn vaak afkomstig uit de VS en India. Sinds een paar jaar is Oekraïne in opkomst. Je kunt daar heel goedkoop kippen houden, want al het voer wordt daar verbouwd. Daarnaast zijn arbeidskosten extreem laag en pluimveehouders hoeven zich niet aan strenge wetgeving te houden. Gevolg is dat Oekraïense eieren 25 procent goedkoper zijn. Daar komt bij dat de eierprijzen in Nederland door de fipronilcrisis in de eerste helft van dit jaar hoger lagen. Dus afnemers kijken elders.'

Nederlandse pluimveehouders balen.

'Dat is begrijpelijk. Zij moeten aan allerlei regels voldoen op het gebied van dierenwelzijn, milieu en voedselveiligheid. Terwijl andere landen, die deze regels niet hebben, goedkoop legbatterijeieren produceren en mogen exporteren naar Europa. De EU snapt dat dit een probleem is en om de Europese markt te beschermen, hanteert ze invoerheffingen. Maar de EU wil ook graag handelen met Oekraïne en heeft een paar jaar geleden een vrijhandelsakkoord afgesloten. Daarin staat bijvoorbeeld dat Oekraïne 3000 ton eieren zonder invoerheffing kan exporteren. In ruil daarvoor gaan auto's en machines weer die kant op. Als econoom ben ik voor vrije handel. Maar in het geval van kippen en eieren ontstaat hierdoor een heel oneerlijk speelveld.'

Kun je als consument iets doen?

'De Oekraïense eieren worden als eiprodukt ingevoerd en dat wordt verwerkt in bijvoorbeeld sauzen, pasta, brood of gebak. Als consument heb je daar geen zicht op en het is ondoenlijk om bij elk product te gaan lezen of het scharmeel is. De retail moet dat regelen, maar met duizenden verschillende producten is dat voor de supermarkt ook erg lastig.' **TL**

